

การกลั่นกรองพยานหลักฐานชั้นสอบสวน

พันตำรวจตรี จักรพงษ์ วิวัฒน์วานิช

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญานิติศาสตรมหาบัณฑิต
ภาควิชานิติศาสตร์

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2540

ISBN 974 - 637 - 391 - 9

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

22 พ.ย. 2549

I 17972450

SCREENING OF EVIDENCE DURING
CRIMINAL INQUIRY

Police Major Chakrapong Viwatvanich

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements

for the Degree of Master of Laws

Department of Law

Graduate School

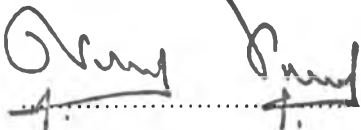
Chulalongkorn University

Academic Year 1997

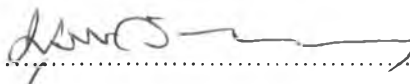
ISBN 974 - 637 - 391 - 9

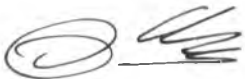
หัวข้อวิทยานิพนธ์ การกลั่นกรองพยานหลักฐานชั้นสอบสวน
โดย พันตำรวจตรี จักรพงษ์ วิวัฒน์วานิช
ภาควิชา นิติศาสตร์
อาจารย์ที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์ วีระพงษ์ บุญโญภาส

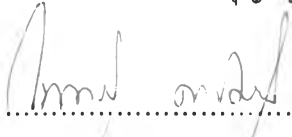
บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญามหาบัณฑิต

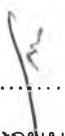

.....คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ศาสตราจารย์ นายแพทย์ ศุภวัฒน์ ชูติวงศ์)

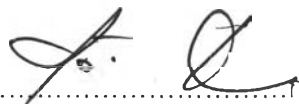
คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....ประธานกรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ มรธา วัฒนชะชีวะกุล)

.....อาจารย์ที่ปรึกษา
(รองศาสตราจารย์ วีระพงษ์ บุญโญภาส)

.....กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ไพฑูรย์ คงสมบุญรณ์)

.....กรรมการ
(อาจารย์ ชัยเกษม นิตสิริ)

พลตำรวจตรี
.....กรรมการ
(กัมพล อรุณปลอดภัย)

จักรพงษ์ วิวัฒน์วานิช การกลั่นกรองพยานหลักฐานชั้นสอบสวน (SCREENING OF EVIDENCE DURING CRIMINAL INQUIRY) อ.ทีปรักษา รศ.วีระพงษ์ บุญญาส 130 หน้า. ISBN 974-637-391-9

การกลั่นกรองพยานหลักฐานชั้นสอบสวนนั้น พนักงานสอบสวนจะต้องกลั่นกรองให้ได้พยานหลักฐานที่ดีที่สุดหรือพยานหลักฐานที่มีคุณค่าต่อการรับฟังของศาลให้มากที่สุด พยานหลักฐานใดที่ไม่มีประโยชน์ในคดีแต่อย่างใด พยานหลักฐานที่ได้มาโดยมิชอบ หรือพยานที่ไม่เกี่ยวกับประเด็นแห่งคดีแล้ว พนักงานสอบสวนต้องกลั่นกรองพยานหลักฐานประเภทนี้ให้มิอยู่ในสำนวนการสอบสวน และต้องใช้ดุลพินิจในการชั่งน้ำหนักและรับฟังพยานหลักฐานทั้งสองฝ่ายอย่างลึกซึ้งตามลักษณะคุณค่าของพยาน โดยต้องมีความละเอียดรอบคอบในการวินิจฉัยคำพยานว่ามีความสอดคล้องเป็นเหตุเป็นผลกับพยานหลักฐานอื่น ๆ ด้วย โดยการสังเกตของพนักงานอัยการ หรือการพิจารณาคดีชั้นศาลต่างก็ต้องอาศัยพยานหลักฐานที่พนักงานสอบสวนทำการรวบรวมมาทั้งสิ้น ฉะนั้น ถ้าพนักงานสอบสวนเป็นผู้มีความรู้ เชี่ยวชาญ มีคุณธรรม จรรยาบรรณที่ดีแล้ว การกลั่นกรองพยานหลักฐานชั้นสอบสวนก็จะมีประสิทธิภาพก่อให้เกิดประสิทธิผลต่อกระบวนการยุติธรรมขั้นต้น ว่าจะให้ความคุ้มครองสิทธิเสรีภาพขั้นมูลฐานได้ และก่อให้เกิดความเชื่อมั่นต่อกระบวนการยุติธรรมทั้งระบบ

แต่ถึงอย่างไรก็ตาม ควรมีองค์กรควบคุมการสอบสวนที่เป็นอิสระมาควบคุมการปฏิบัติหน้าที่ของพนักงานสอบสวนว่าจะได้รับการปฏิบัติด้วยความชอบธรรมตามหลักกฎหมาย และเป็นหลักประกันการคุ้มครองสิทธิ เสรีภาพ ของประชาชนสอดคล้องกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยได้อย่างแท้จริง

ภาควิชานิติศาสตร์
สาขาวิชานิติศาสตร์
ปีการศึกษา 2540

ลายมือชื่อนิสิต
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

C770089 : MAJOR LAW
KEY WORD: SCREENING OF EVIDENCE

CHAKRAPONG VIWATVANICH : SCREENING OF EVIDENCE DURING CRIMINAL
INQUIRY : THESIS ADVISOR : ASSO PROF. VIRAPHONG BOONYOBHAS, LL.M.
130 pp. ISBN 974-637-391-9.

To screen Evidence During Criminal Inquiry, Inquiry officials must select evidence in order to gather, as much as possible, the best evidence or the most valuable evidence that the courts may admit. The inquiry official should not include in his or her case file any evidence that has no meaningful implication in the case, and must also screen this kind of evidence out of the file. The inquiry official must, moreover, carefully make discretion with regard to the weight to be given to the evidence or the admissibility of such evidence, and take into account valuable characteristics of the evidence. To do so, the inquiry official must carefully and thoroughly consider the coherence and rationality of the evidence under consideration in in the context of other evidence concerned. Since the prosecution or non-prosecution order, and the judgment of the courts must base on evidence gathered by the inquiry officials, the efficiency and quality of the criminal justice system will be much improved if the inquiry officials are knowledgeable, skillful and ethical persons. Such improved efficiency, consequently, will guarantee fundamental rights of the people and create confidence in the criminal justice system as a whole.

However, there should be an independent organization that control the inquiry process and the work of the inquiry officials, so as to make sure that their duties are duly discharged in accordance with the principles of the laws, and the rights and freedom of the people has been fully and truly protected in accordance with the Constitution of the Kingdom of Thailand.

ภาควิชา.....นิติศาสตร์
สาขาวิชา.....นิติศาสตร์
ปีการศึกษา.....2540

ลายมือชื่อนิสิต.....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม.....

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ สามารถสำเร็จได้เป็นอย่างดีจากความอนุเคราะห์ช่วยเหลือของท่านอาจารย์ รองศาสตราจารย์ วีระพงษ์ บุญโญภาส ท่านอาจารย์ รองศาสตราจารย์ ไพฑูรย์ คงสมบูรณ์ ท่านอาจารย์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ มุรธา วัฒนะชีวะกุล ท่านอาจารย์ ชัยเกษม นิตสิริ และท่านอาจารย์ พลตำรวจตรี กัมพล อรุณพลอด ที่ได้ให้ความรู้ คำแนะนำ แนวทาง แนวความคิด ความดูแลเอาใจใส่ ทั้งด้านการศึกษา ค้นคว้าหาความรู้ ซึ่งเป็นประโยชน์อย่างยิ่งในการเขียนวิทยานิพนธ์ ตลอดจนให้ความกรุณาตรวจแก้ไขวิทยานิพนธ์ฉบับนี้จนสำเร็จลุล่วงไปด้วยดี ทั้ง ๆ ที่ท่านอาจารย์มีงานราชการและงานวิชาการมากอยู่แล้ว ผู้เขียนจึงขอกราบขอบพระคุณท่านอาจารย์ทุกท่านเป็นอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้

ผู้เขียนขอขอบพระคุณ พันตำรวจเอก ชัชวาลย์ สุขสมจิตต์ พันตำรวจเอก วัฒนา กฤตยະໂຫิตี คุณสมชัย สงวนนภาพร คุณศุภชัย เกียรติเฉลิมพร คุณไพฑูรย์ เรืองเดชขจร คุณพนิดา เสวตสุนทร คุณชัยวัฒน์ บ่างตระกูล และเพื่อน ๆ ทุกคน รวมทั้งพี่น้องของผู้เขียนทุกท่านที่คอยให้คำปรึกษา ข้อคิด และคอยดูแลเอาใจใส่เป็นอย่างดีกับผู้เขียน

และขอขอบคุณเจ้าหน้าที่ห้องสมุดต่าง ๆ ทุกท่าน ที่ได้กรุณาให้ความสะดวกแก่ผู้เขียนในการค้นคว้า

ท้ายที่สุดนี้ หากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้มีข้อบกพร่องประการใด ผู้เขียนขอน้อมรับแต่เพียงผู้เดียว และหากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้จะมีคุณค่าทางวิชาการอยู่บ้าง ก็เกิดจากพระคุณของบิดามารดา ซึ่งเป็นผู้ให้กำเนิดและอบรมผู้เขียนตลอดมาเป็นอย่างดี ให้ใฝ่รักในการศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมอยู่เสมอ ผู้เขียนขอมอบเป็นกตเวทิตาแด่บิดา มารดา และแด่ครูอาจารย์ของผู้เขียนทุกท่าน ซึ่งเป็นผู้ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้แก่ผู้เขียนตลอดมา

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
บทที่ 1 บทนำ	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
1.2 สมมติฐาน.....	1
1.3 วัตถุประสงค์ในการศึกษาวิจัย.....	2
1.4 ขอบเขตการศึกษาวิจัย.....	2
1.5 วิธีการศึกษาวิจัย.....	2
1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับการวิจัย.....	2
บทที่ 2 หลักเกณฑ์การรวบรวมพยานหลักฐานที่มีคุณค่าในการรับฟัง.....	3
2.1 หลักเกณฑ์การรวบรวมพยานหลักฐานที่ดีที่สุด (Best evidence rule)...	3
2.2 เงื่อนไขการรับฟังพยานหลักฐานที่ดีที่สุด.....	14
บทที่ 3 หลักเกณฑ์วิธีปฏิบัติในการรวบรวมและกลั่นกรองพยานหลักฐาน	
ของพนักงานสอบสวน.....	19
3.1 หลักเกณฑ์การรวบรวมกลั่นกรองพยานหลักฐานชั้นสอบสวน.....	19
3.1.1 วัตถุประสงค์ของการกลั่นกรองพยานหลักฐานชั้นสอบสวน.....	26
3.1.2 การกลั่นกรองชั้นสอบสวนมีความสำคัญเพียงใด	
ต่อการพิจารณาคดีของศาล.....	30
3.2 วิธีปฏิบัติในการรวบรวมกลั่นกรองพยานหลักฐานชั้นสอบสวน.....	31
3.2.1 ระบบค้นหาความจริง (Truth Finding Model).....	33
3.2.1.1 การตรวจสถานที่เกิดเหตุ.....	35
3.2.1.2 การตรวจพินิจหลักฐานทางวิทยาศาสตร์.....	37
3.2.2 ระบบหลักเหตุผล (Rational Model).....	39
3.2.2.1 เหตุผลธรรมดา (Normal Rational).....	40
3.2.2.2 เหตุผลทางวิทยาการ (Scientific Rational).....	44
3.2.2.3 เหตุผลทางจิตวิทยา (Psychology Rational).....	45

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
3.2.3 ระบบเทคนิค (Technical Model).....	47
3.2.3.1 เทคนิคการรวบรวมพยานบุคคล.....	48
3.2.3.2 เทคนิคการรวบรวมพยานวัตถุ.....	49
3.2.3.3 เทคนิคการรวบรวมพยานเอกสาร.....	51
3.3 หลักควบคุมในการรวบรวมหลักฐานชั้นสอบสวน.....	52
3.3.1 หลักควบคุมพนักงานสอบสวนในการรวบรวมหลักฐานชั้นสอบสวน.....	52
3.3.2 หลักความเหมาะสมในการสอบสวนรวบรวมพยานหลักฐาน.....	58
3.4 หลักเกณฑ์การรับฟังพยานหลักฐานของศาลจากการสอบสวนในชั้นสอบสวน.....	62
3.5 การกลั่นกรองและการชี้แจงนำพยานหลักฐานในชั้นสอบสวน.....	65
3.5.1 การกลั่นกรองอย่างมีประสิทธิภาพในชั้นสอบสวน.....	65
3.5.2 การชี้แจงนำพยานหลักฐานในชั้นสอบสวน.....	68
บทที่ 4 วิเคราะห์ปัญหาในการกลั่นกรองพยานหลักฐานชั้นสอบสวนและแนวทางปรับปรุงแก้ไข.....	75
4.1 ปัญหาการรับฟังพยานหลักฐานในชั้นสอบสวนของศาล.....	75
4.2 ปัญหาการรับฟังพยานหลักฐานที่ได้มาโดยมิชอบ.....	81
4.3 ปัญหาการรับฟังพยานหลักฐานที่ได้มาโดยชอบแต่ศาลไม่รับฟัง.....	93
4.4 ปัญหาการชี้แจงนำพยานหลักฐานชั้นสอบสวน.....	101
4.5 แนวทางปรับปรุงแก้ไขเพื่อให้การกลั่นกรองชั้นสอบสวนมีประสิทธิภาพ.....	106
บทที่ 5 บทสรุปและข้อเสนอแนะ.....	115
รายการอ้างอิง.....	126
ประวัติผู้เขียน.....	130